

18. november 2022

Hørings svar vedr. MBUs sparekatalog, spareforslag #21

Tak for muligheden for at få lov til at afgive høringssvar. Vi anerkender, at Aarhus kommune er i en svær økonomisk situation og dermed skal spare. Vi anerkender, at byrådets medlemmer står overfor en kompliceret opgave. I herværende høringssvar vil vi adressere de bekymringer og opmærksomhedspunkter, som vi fra Sangkrafts side iagttager vedrørende de foreslåede besparelser.

Som det ser ud, skal Sangkraft Aarhus spare 100.000 i 2023 og 200.000 i 2024 med begrundelsen:

"Tilskud til Sangkraft Aarhus, der bl.a. støtter skolerne i at arbejde målrettet og aktivt med sang og kor som en del af undervisningen og som trivsels- og fællesskabsfremmende aktivitet. Arbejdet ligger i skolernes fagmål med musik, men kan dækkes af skolernes musiklærere lokalt og er derfor ikke en nødvendighed."

Høringssvaret vil adressere følgende

- At Sangkraft Aarhus med sine aktiviteter skaber et øget fokus på og flere muligheder for, at børn kan synge, jf. vores vision om, at "*Alle børn i Aarhus synger hver dag*" og "*Flere børn og unge i Aarhus synger i kor og elitekor*"
- Kæmpekor med Aarhus Jazz Orchestra i juni og Julekoncert med Aarhus Symfoniorkester i december er unikke aktiviteter, som ikke kan erstattes af almindelig musikundervisning. Mere end 3000 børn har deltaget i disse koncerter i de 10 år, Sangkraft Aarhus har eksisteret.
- Alle deltagende skoleklasser og skolekor får 1-2 besøg af sangkonsulent fra Sangkraft Aarhus i indstuderingsfasen, ligesom vi også kommer på besøg i samarbejdet med Skole-Kirke-tjenesten og ved understøttelse den lokale morgensangs- og skolekorsindsats. Vi vil ikke kunne opretholde dette serviceniveau uden støtte. I 2023 vil det ramme kæmpekor, og i 2024 vil det sandsynligvis betyde, at det er helt slut med sangkonsulentbesøg på skolerne.
- Gennem sangkonsulentbesøgene får musiklærerne hjælp til at løfte både indstudering og det sangfaglige niveau. Det motiverer både børn og voksne til at øve mere og bedre.
- Skoleklasserne samarbejder med elitekor, som både støtter og inspirerer til mere sang
- Sangkraft Aarhus mister adgang til nationale projektmidler via Sangens Hus. Det betyder, vi mister adgangen til efteruddannelsesforløb for lærere og pædagoger i indskoling, som ellers kommer mange børn til gode.

Vi vil uddybe vores argumentation i følgende overskrifter

- Skolepolitiske argumenter
- Argumenter for at bevare Sangkraft Aarhus' aktiviteter i skolehverdagen
- Musikfaglige argumenter
- Sangkraft Aarhus mister adgang til nationale projektmidler
- Underbyggende historik og data for samarbejdet indtil nu

Skolepolitiske argumenter

Vi er bekymrede for den skolehverdag, der tegner sig for børn i Aarhus, hvis den hidtidige adgang til kunstneriske og kunstpædagogiske aktiviteter fjernes. I en tid, hvor børn og unges trivsel, motivation og

læring er sårbar som aldrig før, er vi nødt til at pege på, i hvor høj grad de aktiviteter, som Sangkraft Aarhus kan tilbyde, styrker elever og læreres trivsel, motivation og læring.

Samarbejdet mellem Sangkraft Aarhus og Magistratsafdelingen for Børn og Unge bidrager med en lang række fordele for børnene. Det underbygger en magistratsafdeling, der er åben og inkluderende overfor relevante eksterne faglige miljøer. Det styrker børn og unges læring, nysgerrighed og interesse for omverdenen, at de tilbydes miljøer, der skaber kærlig afbrydelse i den traditionelle skolehverdag og tilbyder input fra andre verdener end skoleverdenen.

Vi håber, at byrådet vil have blik for den selvstændige værdi, der er forbundet med at have stærke eksterne samarbejder, som er med til at underbygge den åbne skole og de visioner, der er forbundet med dette stærke begreb. Et begreb, der netop har til formål at engagere skole og forvaltning i det omkringliggende samfund og sikre stor relevans for både elever, lærere og øvrige fagpersoner.

Argumenter for at bevare Sangkraft Aarhus' aktiviteter i skolehverdagen

Sangkraft Aarhus' aktiviteter understøtter folkeskolens formål: at fremme lyst til at lære og elevens alsidige udvikling, at skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, at udvikle erkendelse og fantasi, at opbygge tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle og at forberede eleverne til at tage del og medansvar i samfundet.

Musikudfoldelse er den kunstneriske aktivitet, der hurtigst og klarest samstemmer de deltagende. At synge sammen er den enkleste, billigste og mest demokratiske af alle musikudfoldelser af den lavpraktiske grund, at vi alle har en stemme – helt gratis.

At synge sammen træner evnen til at lytte og give udtryk, aflæse situationen og afstemme, deltage og tage medansvar. Vi kender alle glæden, stoltheden og forbundetheden, som opstår, når vi gør os umage og hjælper hinanden med at gennemføre en opgave - og det er umådelig tydeligt, når man synger sammen.

Derfor er de aktiviteter, Sangkraft Aarhus tilbyder børn i folkeskolen i Aarhus så elementært vigtige.

Sangkraft Aarhus har hidtil årligt inviteret elever og lærere til at deltage i to store korprojekter på tværs af kommunens folkeskoler: Kæmpekor med Aarhus Jazz Orchestra i juni og Julekoncert med Aarhus Symfoniorkester i december. Her deltager elever fra hele kommunen i musiktimerne, og med vejledning fra Sangkraft Aarhus' sangkonsulenter øver de sig på et velvalgt og passende repertoire. Herefter mødes de med hundredvis af andre syngende skolebørn og en professionel dirigent. Til slut afholder de koncert med et af de professionelle orkestre, som er enten Aarhus Symfoniorkester eller Aarhus Jazz Orchestra.

Sangkraft Aarhus varetager udvikling og planlægning af disse koncerter, samarbejder med orkestrene, opbygger infrastrukturen til skolerne, herunder kontakten til skoleledelse og musiklærere, organisering af processer, udvikling og distribution af materialer og tilrettelæggelse af afviklingen i overensstemmelse med børnenes behov.

Mere end 3000 børn har deltaget i disse koncerter i de 10 år, Sangkraft Aarhus har eksisteret. Glæden, stoltheden og den dialogiske, demokratiske og menneskelige udveksling er enorm. Eleverne trænes i at lytte og give udtryk, i at samarbejde med ukendte venner og i at kommunikere med stor detaljeringsgrad og præcision, i at øve sig i at lære og i at få øje på egne kvaliteter og fremskridt. Dét fremmer trivsel, motivation og læring.

Tilbagemeldingen fra lærerne har været, at det motiverer børnene, at der i kæmpekorskoncerterne bliver stillet højere krav til dem, fx i form af udenadslære, bedre sangteknik og et højere koncentrationsniveau, og at det har smittet positivt af på musikfagligheden og -miljøet på den enkelte skole. Det, at rammerne er klare og progressionen tydelig gør, at de børn, som ofte kan have svært ved at koncentrere sig, har nemmere ved at deltage. Flere forældre fortæller, at det har været en oplevelse ud over det sædvanlige for deres barn at synge sammen med mange andre for et stort publikum i Domkirken eller Musikhuset. Sidste sommer var arrangementet i Mindeparken, hvor vi blandt andet sang for HM. Dronningen.

Kort sagt mener vi at:

Sangkraft + MBU = styrket oplevelse og læring hos børn og unge

Musikfaglige argumenter

Sangkraft Aarhus' aktiviteter understøtter musikfagets formål, men musikfaget skal i forvejen rumme mange elementer, herunder det musikfaglige og sociale aspekt, og ofte er der ikke meget tid til at nå det hele. Det er et fag, der på nogle årgange har et minimums- og vejledende timetal på 1 lektion, fx i 1. og 6. klasse og 2 lektioner i 2.-5. klasse, og her er det at bevæge sig frem og tilbage fra musiklokalet ofte en del af timens aktiviteter, hvorfor der ikke er meget tid til rent faktisk at musicere.

Det er ofte en krævende opgave for den enkelte musiklærer, der ofte står alene med fx det sangfaglige, og her får vi netop tilbagemeldinger på, at børnene i det lokale skolekor bliver motiveret af at prøve at synge sammen med mange andre, sådan som de gør i vores kæmpekors- og julekoncerter, hvor de får oplevelsen af, at sangen løfter sig. Kæmpekors- og julekoncerterne giver dermed børnene en større oplevelse end enkeltdele, for det er en helt anden oplevelse at synge sammen med 300 andre end med 12, særligt når vi også har de lokale elitekor med, der virkelig er med til at løfte kvaliteten, så vi ikke blot synger enstemmigt, men i flerstemmigt kor understøttet af et professionelt orkester.

I skolens hverdag betyder det mere motivation hos børnene i forhold til at synge fællessang og i kor, og de, der synger, synger sundere og bedre end før. Alle deltagende skoleklasser og skolekor får nemlig 1-2 besøg af sangkonsulent fra Sangkraft Aarhus i indstuderingsfasen, og her får skolebørnene ny inspiration og mere bevidsthed om krop og stemme ved mødet med sangkonsulenten, der har en anden og mere specialiseret sangfaglighed end de fleste musiklærere. Samtidig giver disse besøg mulighed for en situeret læring hos musiklæreren, der kan få løftet sin egen faglighed og få mere blod på tanden i forhold til at drive det lokale skolekor, som det ofte kan være svært at rekruttere til og fastholde eleverne i. Musiklærerne ville ikke kunne løfte den opgave alene, og det er en opgave, som vi i Sangkraft Aarhus kan initiere.

Her post-corona er der flere skolelærere, der fortæller, at det netop kan være svært at "få gang i sangen og fællesskabsfølelsen igen". Dels har netop sang været fremhævet som særligt farligt i forhold til smitte, hvorfor der i en periode har været mindre fællessang i det hele taget, både på tværs af skolen og i de enkelte klasser, mere online sang og færre sanglege. Dels har mange af de normale musikaktiviteter som sang- og klappelege og at bytte instrumenter været suspenderet eller reduceret, også på grund af argumentet omkring potentiel smittefare.

Derfor har vi lige nu flere årgange, der ikke har et naturligt forhold til deres egen stemme, og hvor sådan noget som at stå i rundkreds eller at synge og danse i en sangleg ikke er en selvfølgelig aktivitet, men

kræver en stor indsats fra musklærerens side, fordi det ikke har været muligt at arbejde på den måde i de seneste år, så børnene har ikke en erfaring at bygge videre på.

Det betyder meget børnenes trivsel, at de ikke har haft samme træning i forhold til at interagere med og lytte til hinanden i et musikalsk og socialt fællesskab, ligesom de ikke har de grundlæggende sangfaglige færdigheder, som tilsvarende årgange havde før covid-situationen. Det er derfor helt centralt, at musklærerne får hjælp til at løfte denne opgave.

Her kan Sangkraft Aarhus' understøttende arbejde i form af sangkonsulentbesøg på skolerne gøre en stor forskel for børnenes trivsel.

Sangkraft Aarhus mister adgangen til nationale projektmidler

Sparekravet har en ekstra negativ effekt i kraft af, at Sangkraft Aarhus mister adgang til nationale projektmidler. Sangkraft Aarhus er en del af det nationale netværk SyngDanmark, som er en sammenslutning af etablerede sangkraftcentre i Danmark, der arbejder tæt sammen med Sangens Hus. Dermed får Aarhus kommune adgang til de projekter, der sættes i gang derfra, herunder Sang, bevægelse og læring, der er et efteruddannelsesforløb for lærere og pædagoger i indskoling, og Sangglad og Sangglad Mini, der er certificeringsforløb for børnehaver, vuggestuer og dagplejere. Disse tilbud mister vi, hvis kommunen ikke er med, idet de forudsætter kommunal medfinansiering.

Vi håber, at ovenstående giver anledning til at genoverveje spareforslaget og at byrådet kan se værdien af Sangkraft Aarhus for børn og unge i Aarhus. Vi arbejder ud fra en vision om at:

- Alle børn i Aarhus synger hver dag
- Flere børn og unge i Aarhus synger i kor og elitekor
- Alle borgere i Aarhus har et sangfællesskab at synge i

Vi står til rådighed for uddybende spørgsmål og svar.

Med venlig hilsen

Andrea Krüger Holm, Daglig leder

På bestyrelsens vegne:

Marc Perera Christensen, formand

Vedlagt

Underbyggende historik og data for samarbejdet 2018-2022

Underbyggende historik og data for samarbejdet 2018-2022

Aktivitet/årstal	2018	2019	2020	2021	2022	Samlet
Kæmpekor (AJO)						
Skolebørn	180	230	150*	150	280	
Korbørn	100	140	100*	100	100	
*koncert aflyst pga. covid						
Julekoncert	110	150	150*	140	110	
*koncert aflyst pga. covid				100*		
Skole-kirke-samarbejdet	460 (19 klasser)	840 (42 klasser)	750 (32 klasser)	0	0	
Morgensang i foråret og i festugen	1000 1250	1250 1250	1000 1000	1300 1000	1250 1000	
online-sang pga. covid			+ livestreaming 900 (36 klasser)			
*anslået antal børn/uge						
Andre projekter						
Samarbejde med AJO	100	100	0			
Udendørs sang (tiltag pga. covid)			270			
Morgensang/kor	125	50				
Onlineworkshops			100			
I alt, antal børn	3325	4010	4420	2790	2740	17285
Dertil kommer						
Sangkraft synger	8/8	5 ud af 8 afholdt	8/8	8/8	8/8	
300-350 deltagere pr. gang, herunder mange familier						

Faglig opkvalificering af folkeskolelærere og pædagoger i Aarhus Kommune

Vi har fået adgang til følgende kurser for gennem Sangens Hus, og disse kurser har ikke kostet Aarhus Kommune noget.

For musiklærere og pædagoger, der underviser i musik i indskolingen

Musikvejlederuddannelsen er et forløb på 20 ECTS-point, som blev udbudt i samarbejde med VIA-UC i årene 2018-2020. Værdi 40.000 kr.

Sang, bevægelse og læring er et kursusforløb på 1 år á 58 klokketimer fordelt på 36 timers holdundervisning, 8 timers konsulentbesøg, 8 timers sangundervisning og timers forberedelse ifbm.kurser og sparringsbesøg = 77,33 lektioner á 45 minutter. Værdi 25.000 kr.

Internt punktkursus á 6 timer for folkeskolelærere med fokus på korledelse og sang.

Kursusforløb for musiklærere	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	I alt
Kursus i Sang, bevægelse og læring	10	12	20	Forløb forlænget pga. covid	42
Musikvejleder-uddannelsen			3		3
Internt punktkursus, SKA med fokus på korledelse			15		15
I alt					60

For pædagoger og dagplejere

Forløbene *Sangglad* og *Sangglad mini* retter sig mod dagplejere, vuggestuer og børnehaver, hvor det pædagogiske personale opkvalificeres til at arbejde med kvalitet i sang sammen med børnene.

Kursusforløb for pædagogisk personale	2018	2019	2020	2021	2022	I alt
Sangglad børnehaver	6	6	6	6	6	6

Projektet finansieres af Nordeafonden + en medfinansiering af institutionerne selv. **Hver institution støttes med ca. 130.000 kr. udover egenbetalingen.**

Afledte effekter af den faglige opkvalificering i folkeskolen

Effekten af de voksnes kompetenceudvikling vurderer vi, vil vare i 5 år. Da der hvert år vil være udskiftning i børnegruppen betyder det, at antal berørte børn beregnes ud fra antal nye børn pr. år = normering x 1/3. Det vil sige, at hvis en pædagog eller lærer er i kontakt med 100 børn pr. år, så kan effekten hen over 5 år omsættes til 100 + 33 + 33 + 33 + 33, det vil sige, at den voksne hen over en 5 års periode er i kontakt med 232 børn.

Forudsat, at alle de 60 lærere, som har været på kursusforløb hos Sangkraft Aarhus og Sangens Hus er i kontakt med mindst 100 børn pr. skoleår hen over en 5 års periode, så er det samlede antal berørte børn i de århusianske folkeskoler 13.920, der har haft glæde af den faglige opkvalificering, i form af øget arbejdsglæde hos lærerne og et højere musikfagligt niveau i det hele taget, jf. evalueringerne af SBL:

"Jeg har fået meget mere faglig selvtillid især omkring kvaliteten af undervisning i sang, som jeg næsten havde opgivet til fordel for aktivitet og leg i musiktimerne."

"Mine klasser synger simpelthen bedre nu"

"Det er tydeligt at jeg har fået flere børn med i undervisningen. Der er ro og koncentration"

Uddrag af [evaluering af SBL](#), udarbejdet af Sangens Hus